

Συνέδριο :
**Διεπιστημονικές προσεγγίσεις του μειονοτικού και
μεταναστευτικού φαινομένου:
η ελληνική συγκυρία μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου**

*Με αφορμή τα δέκα χρόνια
από την ίδρυση του ΚΕΜΟ*

Η διεθνής κινητικότητα σε σχέση με τα μειονοτικά και μεταναστευτικά ζητήματα με το τέλος του ψυχρού πολέμου δεν ήταν δυνατόν να αφήσει ανεπηρέαστη την Ελλάδα. Η επιβίωση/αναβίωση ή ακόμη και η πολιτική ριζοσπαστικοποίηση του παραδοσιακού μειονοτικού λόγου δείχνει πως πλέον η επιβεβλημένη λήθη που κυριάρχησε σε σχέση με τις μειονότητες στο δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα είναι μια εξαντλημένη συνταγή για την Ελλάδα. Η ετερότητα (ξανα)γίνεται ορατή: είτε ως περιφερειακή εστία μειονοτικής συσπείρωσης και αντιπαράθεσης, είτε ως τοπική κίνηση προστασίας γλωσσών και πολιτισμών που ηγεμονικά παραγκωνίζονται. Είναι πλέον προφανές πως στη χώρα υπάρχει κάτι ποιοτικά και ποσοτικά ισχυρότερο από «μια μειονότητα, τη μουσουλμανική της Θράκης». Ταυτόχρονα με την αναβίωση του διεθνούς πολιτικού και ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος σε σχέση με τις ιστορικές μειονότητες, το τέλος του ψυχρού πολέμου ακολουθείται από μείζονες μεταναστεύσεις πληθυσμών, οι οποίες ανατρέπουν τα κατεστημένα δεδομένα στις χώρες προέλευσης και υποδοχής των μεταναστών. Είναι κοινός τόπος πλέον πως η μετανάστευση προς την Ελλάδα από το τέλος του ψυχρού πολέμου και με την είσοδο του 21^{ου} αιώνα, έχει αλλάξει όλες τις πιθανές – δημογραφικές, οικονομικές, πολιτισμικές, κτλ - χαρτογραφήσεις της. Η Ελλάδα της μετανάστευσης είναι πλέον γεγονός και η αναφορά στην «πολυπολιτισμικότητα» έχει πλέον γίνει κοινός τόπος του ελληνικού πολιτικού και ακαδημαϊκού λόγου ενώ αντιθετικές σημασιοδοτήσεις του όρου έχουν ελάχιστα διερευνηθεί.

Οι προηγούμενες ανακατατάξεις αντανακλώνονται και στο πεδίο του στοχασμού σχετικά με τα φαινόμενα ετερογένειας που εντοπίζονται στον ελληνικό χώρο. Δεν είναι τυχαίο ότι τα

τελευταία δεκαπέντε χρόνια παρατηρείται μια άνθιση σπουδών και ερευνών που ασχολούνται με το μειονοτικό και το μεταναστευτικό φαινόμενο, μέσα στους πανεπιστημιακούς χώρους αλλά και εκτός αυτών.

Η δημιουργία του Κέντρου Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων το 1996 είναι ενδεικτική της ανάδυσης ενός νέου στοχασμού σχετικά με την ετερότητα. Με αφορμή τα δέκα χρόνια από την ίδρυση του Κέντρου Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων, διοργανώνουμε διεπιστημονικό συνέδριο το οποίο φιλοδοξεί να εστιάσει σε θεματικές ενδιαφέροντος όλων των γνωστικών αντικειμένων που ασχολούνται με τα ζητήματα ιστορικών μειονοτήτων και νέων μεταναστευτικών κοινοτήτων με συμβολές από το χώρο των κοινωνικών, πολιτικών, ανθρωπιστικών επιστημών και σπουδών του πολιτισμού.

Στο συνέδριο αυτό που θα γίνει τον Νοέμβριο 2006 στην Αθήνα σε χώρο που θα γνωστοποιηθεί εγκαίρως, φιλοδοξούμε να συγκεντρώσουμε μελετητές οι οποίοι με τη δουλειά τους προωθούν το στοχασμό και τον επιστημονικό διάλογο στα θέματα αυτά. Μέσω της διοργάνωσής του επιδιώκουμε να συμβάλουμε στην συγκρότηση και εδραίωση αυτού του σύγχρονου κριτικού ερευνητικού λόγου, απαλλαγμένου από ιδεολογικές αγκυλώσεις και «εθνικώς ορθές» πολιτικές σκοπιμότητες που μελετά τις ιστορικές μειονότητες, τις μεταναστευτικές κοινότητες, και εν γένει τα φαινόμενα εθνοτικής, γλωσσικής και θρησκευτικής ετερότητας που εντοπίζονται στην Ελλάδα από τις αρχές της τελευταίας δεκαετίας του 20^{ου} αιώνα, στην ιστορική, κοινωνική, πολιτική και πολιτισμική τους διάσταση.

Εξ άλλου, αυτή είναι και η συνολική στόχευση του ΚΕΜΟ από τη στιγμή της ίδρυσής του.

Ως θεματικές του συνεδρίου εντός των οποίων καλούμε τους ενδιαφερόμενους να προσανατολίσουν των περιεχόμενο των εισηγήσεών τους, προτείνουμε ενδεικτικά:

1^η Θεματική. **Η συγκρότηση του γνωστικού αντικειμένου**

Ποιοτική και ποσοτική έρευνα, αρχειακή έρευνα, συνθήκες συγκρότησης του γνωστικού αντικειμένου, ζητήματα εννοιολογήσεων, το μειονοτικό και το μεταναστευτικό ως ερευνητικό πεδίο, συγκλίσεις και αποκλίσεις των δύο φαινομένων. Η ενασχόληση με τις μειονότητες μεταξύ κοινωνικής έρευνας και πολιτικής πράξης, κοινωνική έρευνα και υποκείμενα.

2^η Θεματική. **Μειονότητες και μετανάστες ως υποκείμενα λόγου**

Ανάλυση λόγου μειονοτήτων και μεταναστών, η συγκυρία των παραδοσιακών μειονοτικών διεκδικήσεων σε Θράκη και Μακεδονία, μειονοτικός – μεταναστευτικός τύπος, ο λόγος των μειονοτικών και μεταναστευτικών ελίτ, δομές αυτοοργάνωσης και εκπροσώπησης μειονοτικών και μεταναστευτικών ομάδων, σύλλογοι-σωματεία, κοινωνία των πολιτών, μελέτες περιπτώσεων.

3^η Θεματική. **Η ιστορία ως μνήμη και επικαιρότητα**

Αλβανοί/Αρβανίτες, Τσάμηδες, η μειονοτική διάσταση του μακεδονικού, τα ίχνη της αμοιβαιότητας στη Θράκη, προφορική μνήμη και ιστορίες (άλλων) κοινοτήτων

4^η Θεματική. **Η ετερότητα στην ελληνική λογοτεχνία**

Η σύγχρονη μετανάστευση και η μειονοτική ετερότητα στην ελληνική λογοτεχνία

5^η Θεματική. **Η γλωσσική συμπεριφορά των ετερόγλωσσων κοινοτήτων.**

Γλώσσες που απειλούνται, γλώσσες που αναβιώνουν, case studies.

6^η Θεματική. **Πολιτικές/στρατηγικές ενσωμάτωσης και ιδιότητα του πολίτη**

Φιλελεύθερες και κοινοτιστικές πολιτικές, κοινωνική ιδιότητα του πολίτη, αλλογενείς-ομογενείς, ελληνική ιθαγένεια, πρώτη και δεύτερη γενιά μεταναστών, πολιτικές αφομοίωσης/ενσωμάτωσης/ένταξης, συμβολή πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

7^η Θεματική. **Πολιτική κουλτούρα στην Ελλάδα απέναντι σε μετανάστες και μειονότητες**

Κοινοβουλευτικός λόγος, δημόσιος λόγος και ΜΜΕ, πολιτικές στρατηγικές ΝΔ, ΠΑΣΟΚ και αριστεράς, εκλογική συμπεριφορά μειονοτήτων, κοινωνία πολιτών, ο λόγος των ελληνικών πολιτικών ελίτ, κοινή γνώμη, εθνικισμός, ρατσισμός

8^η Θεματική. **Δικαιώματα και ετερότητα**

η συνταγματική οπτική, η διεθνής και ευρωπαϊκή οπτική, η πραγματικότητα των δικαιωμάτων στη δημόσια διοίκηση, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

9^η Θεματική. **Ιστορικές και νέες θρησκευτικές μειονότητες**

Μειονοτικά case studies (καθολικοί, παλαισημερολογίτες, κτλ), χώροι λατρείας, η θρησκευτική ελευθερία, μουσουλμάνοι στην Θράκη και την υπόλοιπη Ελλάδα.

Οι θεματικές αυτές είναι καταρχήν ενδεικτικές. Καλούμε τους ενδιαφερόμενους να μας στείλουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@kemo.gr σχέδια των προτάσεων εισηγήσεών τους ως το τέλος Ιουνίου 2006.

Οργανωτική επιτροπή:

Λίνα Βεντούρα, Λεωνίδα Εμπειρικός, Λάμπρος Μπαλτσιώτης, Αντιγόνη Παπανικολάου, Μίλτος Παύλου, Αθηνά Σκουλαρίκη, Σεβαστή Τρουμπέτα, Κωνσταντίνος Τσιτσελίκης, Μιράντα Τερζοπούλου, Φωτεινή Τσιμπιρίδου, Δημήτρης Χριστόπουλος